

“Una intervenció armada a Darfur pot tenir conseqüències molt negatives”

Julia Spiegel (Palo Alto, Califòrnia, 1981) és una de les analistes polítiques de l'ONG Enough ('prou'), una organització amb seu a Washington, filial del prestigiós *think tank* International Crisis Group, que treballa per prevenir les matances de civils arreu del món. Ara que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides ha pres la resolució d'enviar una força internacional a Darfur, Spiegel explica les claus d'aquest conflicte.

Entre l'opinió pública hi ha una gran confusió respecte a la situació de Darfur. Com el definiríeu, aquest conflicte?

—És un conflicte força complicat, de manera que sovint es presta a simplificacions que el fan més comprensible, però s'allunyen de la realitat. D'una banda, tradicionalment a la regió hi ha hagut tensions entre les tribus que viuen de la ramaderia i aquelles que es dediquen a l'agricultura, arran de

la manca de recursos. Però el conflicte en la dimensió actual no comença fins el 2003, quan un grup guerriller format per tribus negres emprèn un atac contra el govern perquè no s'hi troben representats i perquè margina econòmicament la regió. Com a resposta, el govern utilitza els guerrers de Janjaweed, membres d'unes tribus majoritàriament àrabs i ramaderes, i desferma una campanya de repressió brutal. Per tant, el conflicte pren uns

elements de confrontació ètnica. Però a mesura que avança la lluita, es transforma i es complica, i ara mateix és també entre les tribus àrabs.

—Els experts tampoc no es posen d'acord sobre el nombre de víctimes. Quina estimació en feu?

—Segons els càlculs més conservadors hi ha hagut al voltant de 200.000 morts, però podrien arribar fins a 450.000. Del cert, no ho sap ningú. Pel que fa als refugiats, n'hi ha més de dos

milions dins el Sudan, i uns 250.000 al Txad. En un sentit més ampli, podem parlar de quatre milions de persones afectades pel conflicte i que depenen de l'ajuda humanitària per a subsistir.

—**Considerem que hi ha un genocidi, a Darfur?**

—La polèmica terminològica al voltant del conflicte, sobre si és un genocidi o més aviat matances de civils a gran escala, no porta enlloc, sinó que ens distreu d'allò que realment compta: resoldre el conflicte.

—**Com creieu que es podrien aturar aquestes matances?**

—Hi ha moltes més coses que podem fer abans de pensar en una intervenció armada que, tal com estan les coses, podria tenir unes conseqüències molt negatives. Per exemple, és vital que s'imposin sancions econòmiques dures a personatges clau dins el règim, com també a algunes empreses molt poderoses, com ara les petrolieres, que proporcionen una gran quantitat d'ingressos al règim. Però perquè funcionin, aquestes sancions han de

energies. És una qüestió de prioritats. En els mesos que li queden s'estima més centrar tots els esforços a l'Orient Mitjà, i a l'Iraq en concret, que no pas a Darfur. Caldria que els Estats Units fessin servir tot el pes diplomàtic per convèncer les altres potències, com la Xina, de la necessitat d'imposar-hi sancions serioses.

—**Precisament, les últimes setmanes s'ha conegut una campanya per a promoure el boicot dels Jocs Olímpics del 2008. Hi esteu d'acord?**

—La Xina és un dels actors clau en aquest conflicte, perquè compra molt petroli al Sudan. Però creiem que, en aquest moment, és precipitat de parlar de boicot. Val més entaular un diàleg amb les autoritats xineses, i fer-los veure la importància de l'afer. Si quan s'acostin els Jocs no han fet servir la capacitat d'influència a Khartoum per posar fi al conflicte, llavors serà el moment de proposar-se el boicot.

—**El fiscal del Tribunal Penal Internacional ha processat tres homes**

de suspendre el procés contra algun dels acusats si pot posar en perill el procés de pau.

—**Aquests darrers dies, la premsa ha publicat que el descobriment d'un enorme llac soterrani a Darfur podria ser la clau per a resoldre un conflicte, motivat, en part, per la manca de recursos. Com ho veieu?**

—No tan sols no hi estic d'acord, sinó que penso que pot tenir més conseqüències negatives que positives. Per començar, cal tenir en compte que l'aigua no és l'únic recurs pel qual es lluita a Darfur. Però a sobre, el descobriment d'un recurs hídric com aquest, en lloc de convèncer el govern sudanès de posar fi als atacs sobre la població civil, pot constituir un nou incentiu per a mantenir-los, perquè el control de la regió encara serà més valuós per a Khartoum.

—**A banda de Darfur, Sudan encara no ha tancat amb fermesa la guerra civil entre el nord i el sud, que durà més de vint anys. Quina és la situació d'aquest procés?**

—Delicada. Molta gent del sud considera que el grau de compliment dels acords de pau no és satisfactori, i que no se'ls han atorgat les quotes de poder promeses. A hores d'ara, tot sembla indicar que el 2011 la majoria de la població votarà a favor de la secessió. Però el govern del Sudan no està disposat a romandre de braços plegats, mentre perd el control de la principal riquesa del país, les reserves petrolíferes. Ja hi ha informes que diuen que el govern va enviant àrabs d'alguns altres països al sud, després d'haver-los concedit la nacionalitat sudanesa, amb la finalitat que puguin votar al referèndum a favor de la unió. La situació és preocupant, i pot tenir un efecte molt negatiu a Darfur.

—**No sembla gaire optimista ...**

—És que els problemes de la regió són greus, i sovint entrelaçats. Per això, moltes vegades cal mirar-se'ls amb una perspectiva regional. Tots aquests conflictes només es podran resoldre si la comunitat internacional hi mostra una voluntat de ferro i és capaç d'arribar a consensos.

*Ricard González
Washington*

“L'enviament de cascos blaus no és suficient; per a aturar el conflicte cal un acord polític”

ser multilaterals, i tenir el suport de totes les grans potències mundials. Si senten una forta pressió a la butxaca, segur que s'avindran a negociar.

—**No heu esmentat l'imminent enviament de 26.000 cascos blaus a Darfur. No hi confieu?**

—Sí que hi confiem. Els cascos blaus hi faran una tasca important. La nostra estratègia per a abordar el conflicte inclou diverses accions simultànies. Una és protegir el màxim nombre de civils per mitjà de missions internacionals de pau. Però cal que siguem conscients que el conflicte, per a resoldre's de debò, requereix un acord polític entre les parts. I la part més forta, i que no sembla interessada a seure a la taula del diàleg, és el govern sudanès.

—**Com valoreu l'actuació dels Estats Units en aquest assumpte?**

—Tot i que el president Bush ha mostrat diverses vegades una sincera preocupació pel que passa a Darfur, no sembla que hi vulgui dedicar gaires

molt propers al govern sudanès. Considerem que aquests moviments ajuden a resoldre el conflicte?

—Absolutament. És una altra de les accions de pressió simultànies a què em referia. Cal incrementar els costos que assumeix Khartoum en el conflicte. Si som capaços d'espantar-los, s'avindran a pactar. Els països occidentals no han fer prou en aquest àmbit. El govern dels Estats Units té informes d'intel·ligència que apunten a alts càrrecs del règim. Cal que els posin a les mans del fiscal Ocampo, perquè amb tres inculpats no anem enlloc.

—**Però potser si s'espanten de debò seran més brutals en la lluita per conservar el poder, perquè no hi tindran res a perdre ...**

—Sovint hi ha un dilema de molt mal resoldre entre la justícia i la pau. En tot cas, ningú no demana d'inculpar el president Omar Bashir, sinó alts càrrecs de l'exèrcit. Hi ha una clàusula a l'estatut del tribunal que permet